

152. löggjafarþing 2021–2022.

Þingskjal x — x. mál.

Stjórnarfrumvarp.

Frumvarp til laga

um breytingu á ýmsum lögum um skatta og gjöld (gjald dagar tekjuskatts og útvarpsgjalds, refsinaemi o.fl.)

Frá fjármála- og efnahagsráðherra.

I. KAFLI

Breyting á lögum um tekjuskatt, nr. 90/2003.

1. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 9. tölul. 4. gr. laganna:

- a. Í stað orðanna „fyrirtækjaskrá Skattsins“ í 1. málsl. kemur: Skattinum.
- b. Á eftir 2. málsl. koma tveir nýir málslíðir, svohljóðandi: Þá er það skilyrði fyrir skráningu lögaðila í almannaeillaskrá að staðið hafi verið skil á ársreikningi og að ekki sé um að ræða vanskil eða áætlanir skatta, skattsekta, gjalda og skýrsluskila. Ákvörðun ríkisskattstjóra um höfnun á skráningu á almannaeillaskrá er kæránleg til yfirkattaneftndar. Kærufrestur er 30 dagar og reiknast frá dagsetningu ákvörðunar ríkisskattstjóra.

2. gr.

Í stað orðanna „fyrirtækjaskrá Skattsins“ í 7. tölul. A-liðar 1. mgr. 30. gr. og 3. málsl. 2. tölul. 31. gr. laganna kemur: Skattinum.

3. gr.

Á eftir 1. málsl. 1. mgr. 109. gr. laganna bætist nýr málslíður, svohljóðandi: Sama gildir um tekjuskatt vegna tekna manns sem telja ber fram hjá því hjóna sem hærri hefur tekjur, sbr. 2. tölul. 1. mgr. 62. gr.

4. gr.

Á eftir 1. málsl. 4. mgr. 112. gr. laganna kemur nýr málslíður, svohljóðandi: Framteljanda er heimilt við framtalsskil áður en álagning fer fram að óska eftir að greiða eftirstöðvar skv. 1. málsl. í einu lagi á fyrsta gjalddaga eftir álagningu. Eftir að framtali hefur verið skilað er ekki unnt að óska eftir breytingu á greiðslufyrirkomulagi.

II. KAFLI

Breyting á lögum um Ríkisútvarpið, fjölmiðil í almannabágu, nr. 23/2013.

5. gr.

Á eftir 2. málsl. 3. mgr. 14. gr. laganna kemur nýr málslíður, svohljóðandi: Framteljanda er heimilt við framtalsskil áður en álagning fer fram að óska eftir að greiða eftirstöðvar skv.

1. málsl. í einu lagi á fyrsta gjalddaga eftir álagningu. Eftir að framtali hefur verið skilað er ekki unnt að óska eftir breytingu á greiðslufyrirkomulagi.

III. KAFLI

Breyting á lögum um umhverfis- og auðlindaskatta, nr. 129/2009.

6. gr.

Í stað orðanna „500.000 kr. á ári“ í 2. mgr. 6. gr. laganna kemur: 2.000.000 kr. á hverju 12 mánaða tímabili frá því að starfsemi hefst.

IV. KAFLI

Breyting á lögum um virðisaukaskatt, nr. 50/1988.

7. gr.

Á eftir orðinu „vöru“ í 1. málsl. 2. mgr. 8. gr. laganna kemur: eða veitingu þjónustu.

8. gr.

Á eftir 10. gr. kemur ný grein, 10. gr. a, svohljóðandi:

Skattaðila, sem móttækur notað verðlítið lausafé frá einstaklingi utan rekstrar til umsýslu- eða umboðssölu, er heimilt að miða skattverð við söluþóknun samkvæmt samningi þeirra á milli, að eftirfarandi skilyrðum uppfylltum:

- a. Við afhendingu notaðs lausafjár til umsýslu- eða umboðsaðila lýsi eigandi þess skriflega yfir að sala þess sé ekki liður í atvinnustarfsemi hans eða sjálfstæðri starfsemi og að lausafjárins hafi ekki verið aflað í þeim tilgangi að selja það aftur með hagnaði.
- b. Söluverð einstaks lausafjármunar nemi að hámarki 100.000 kr.
- c. Söluþóknun umsýslu- eða umboðsaðila nemi tilteknu hlutfalli af söluverði lausafjár eða tiltekinni fjárhæð samkvæmt samningi hans við einstakling.
- d. Samningur aðila og yfirlýsing eiganda lausafjárins skv. a-lið sé vistað meðal bókhaldsgagna skattaðila.

9. gr.

Við 2. mgr. 16. gr. laganna bætist nýr málslíður, svohljóðandi: Á sama hátt getur ráðherra sett nánari reglur um afmörkun leiðréttingartímabils.

10. gr.

Í stað orðanna „fyrirtækjaskrá Skattsins“ í 1. tölul. 3. mgr. 42. gr. A laganna kemur: Skattinum.

11. gr.

Í stað orðanna „evrópsku aksturslotunni vera 45 g“ í 2. málsl. 2. tölul. 6. mgr. ákvæðis til bráðabirgða XXIV í lögunum kemur: samræmdu prófunaraðferðinni vera 50 g.

12. gr.

Orðið „leigusala“ í b. lið 1. mgr. ákvæðis til bráðabirgða XXXIX fellur brott.

V. KAFLI

Breyting á lögum um vörugjald af ökutækjum, eldsneyti o.fl., nr. 29/1993

13. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 2. tölul. 1. mgr. 3. gr. laganna:

- a. Í stað hlutfallstölunnar „0,34%“ kemur: 0,31%.
- b. Í stað orðanna „evrópsku aksturslotunni umfram 81 gramm“ kemur: samræmdu prófunaraðferðinni umfram 90 grömm.

VI. KAFLI

Breyting á lögum um bifreiðagjald nr. 39/1988

14. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 2. málsl. 2. mgr. 2. gr. laganna:

- a. Í stað tölunnar „133“ kemur: 146.
- b. Í stað orðanna „evrópsku aksturslotunni en 139 kr.“ kemur: samræmdu prófunaraðferðinni en 130 kr.

VII. KAFLI

Breyting á lögum um innheimtu opinberra skatta og gjalda, nr. 150/2019

15. gr.

Á eftir orðunum „sem honum bar að halda eftir skv. 1. mgr.“ í 1. málsl. 4. mgr. 11. gr. laganna bætist: ásamt skilagrein.

16. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 14. gr. laganna:

- a. 1. málsl. 1. mgr. orðast svo: Til tryggingar greiðslu væntanlegrar skattkröfu, fésektar og sakarkostnaðar vegna mála sem sæta skattrannsókn eða lögreglurannsókn er ríkisskattstjóra heimilt að krefjast kyrrsetningar hjá skattaðila og öðrum þeim sem vegna tengsla sinna við mál eru grunaðir um háttsemi er varðar refsingu skv. 109. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003, 40. gr. laga um virðisaukaskatt, nr. 50/1988, 30. gr. laga um staðgreiðslu opinberra gjalda, nr. 45/1987, og 19. gr. laga um staðgreiðslu skatts á fjármagnstekjur, nr. 94/1996, ef hætta þykir á að eignum verði ella skotið undan eða þær glatist eða rýrni að mun, enda megi ætla að meint refsiverð háttsemi leiði til sektarákvörðunar skattrannsóknarstjóra skv. framangreindum ákvæðum, eða varði ákæru skv. 262. gr. almennra hegningarlaga, nr. 19/1940.
- b. Við 3. málsl. 1. mgr. bætist: eða lögreglu.
- c. Orðin „að kröfu“ í 1. málsl. 2. mgr. falla brott.
- d. Orðin „sinni til ríkisskattstjóra“ í 2. málsl. 2. mgr. falla brott.
- e. Í stað orðanna „um fjárhæðir“ í 2. málsl. 2. mgr. kemur: ætlaðar fjárhæðir.
- f. Í stað orðanna „rökstuddur grunur um refsiverða háttsemi beinist að skv. 109. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003, 40. gr. laga um virðisaukaskatt, nr. 50/1988, 30. gr. laga um staðgreiðslu opinberra gjalda, nr. 45/1987, og 19. gr. laga um staðgreiðslu skatts á fjármagnstekjur, nr. 94/1996.“ í 2. málsl. 2. mgr. kemur: kyrrsetningar verður krafist hjá skv. 1. mgr.

VIII. KAFLI

Breyting á lögum um fjársýsluskatt, nr. 165/2011.

17. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 9. gr. laganna:

- a. Orðið „kyrrsetningu“ í 1. málsl. fellur brott.
- b. Við bætist nýr málslíður svohljóðandi: Um kyrrsetningu skulu gilda ákvæði 14. gr. laga um innheimtu opinberra skatta og gjalda, nr. 150/2019.

IX. KAFLI

Breytingar á lögum um fyrirtækjaskrá, nr. 17/2003:

18. gr.

Orðin „lögaðila sem falla undir 9. tölul. 4. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003“ í 4. tölul. 2. gr. og 3. gr. laganna falla brott.

19. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Þrátt fyrir 1. mgr. öðlast 6.-14. gr. gildi 1. janúar 2022.

Ákvæði 16. gr. tekur jafnt til mála sem rannsókn er þegar hafin á og þeirra sem síðar eru tekin til rannsóknar hjá skattrannsóknarstjóra.

Greinargerð.**1. Inngangur.**

Frumvarp þetta er samið í fjármála- og efnahagsráðuneytinu og varðar ýmsar breytingar á lögum um skatta og gjöld. Um er að ræða breytingar sem snúa að refsináemi vegna vanframtalinna fjármagnstekna hjóna, gjalddögum þing- og sveitarsjóðsgjalda einstaklinga og útvarpsgjalds og fjárhæðarmörkum er varða undanþágu frá skattskyldu vegna sölu á raforku eða heitu vatni. Þá er um ræða breytingar sem lúta að ákvörðun skattverðs sem virðisaukaskattur er reiknaðar af þegar um er að ræða annars vegar afhendingu þjónustu án endurgjalds og hins vegar sölu á notuðu lausafé í eigu einstaklinga utan rekstrar í gegnum umsýslu- eða umboðssölu. Jafnframt er um að ræða breytingar í lögum um bifreiðagjald, virðisaukaskatt og vörugjald af ökutækjum og eldsneyti að því er varðar losunarviðmið vistvænna ökutækja. Einnig er um að ræða breytingar á lögum um virðisaukaskatt er lúta að skilyrðum þess að útleiga vistvænna ökutækja sé undanþegin skattskyldri veltu. Þá er um að ræða breytingar á lögum um innheimtu opinberra skatta og gjalda er snúa að skilagreinum með skilum á launaafdrætti og heimildum skattyfirvalda til kyrrsetningar auk tilvísunar til laganna í lögum um fjársýsluskatt, nr. 165/2011. Að lokum er um að ræða breytingar sem tengjast lögaðilum sem hafa með höndum starfsemi sem telst til almannaheilla og skráðir eru í sérstaka almannaheillaskrá Skattsins.

2. Tilefni og nauðsyn lagasetningar.

Tilefni einstakra ákvæða frumvarpsins er mismunandi. Frumvarpið má meðal annars rekja til dóma Héraðsdóms Reykjavíkur auk þess sem í frumvarpinu er kveðið á um ýmis skilyrði, viðmið og samræmi milli lagaákvæða sem nauðsynlegt þykir að lögfesta og nánari grein er gerð fyrir í 3. kafla frumvarpsins.

3. Meginefni frumvarpsins.**3.1. Almannaheillaskrá.**

Með lögum um breytingu á ýmsum lögum um skatta og gjöld, nr. 32/2021, voru gerðar breytingar til eflingar á skattaumhverfi þeirra lögaðila sem starfa til almannaheilla og falla undir þriðja geirann. Í lögnum, sem öðluðust gildi 1. nóvember sl., er gert ráð fyrir því að fyrirtækjaskrá Skattsins haldi sérstaka almannaheillaskrá og að viðkomandi lögaðili sem starfar til almannaheilla sé sannanlega skráður á skrána á því tímamarki sem einstaka gjöf eða framlag er afhent til lögaðila. Komið hefur í ljós að Skatturinn mun halda almannaheillaskrána ólíkt almannaheillafélagaskrá skv. lögum um félög til almannaheilla, nr. 110/2021, sem

fyrirtækjaskrá Skattsins heldur. Því er lögð til sú breyting að tilvísun til fyrirtækjaskrár verði felld brott og að það verði Skatturinn sem haldi hina sérstöku almannaheillaskrá.

Í 9. tölul. 4. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003, er kveðið á um að lögaðilar sem hafa með höndum starfsemi sem telst til almannaheilla og skráðir eru í sérstaka almannaheillaskrá Skattsins greiði ekki tekjuskatt. Lagt er til að við töluliðinn verði bætt tveimur málsgreinum sem annars vegar kveða á um það skilyrði fyrir skráningu lögaðila í almannaheillaskrá að staðið hafi verið skil á ársreikningi og að ekki sé um að ræða vanskil eða áætlanir skatta, skattsekta, gjalda og skýrsluskila og hins vegar að ákvörðun ríkisskattstjóra um höfnun á skráningu á almannaheillaskrá verði kæránleg til yfirsattaneftndar. Þá þykir jafnframt rétt að kveða á um kærufrest hafni ríkisskattstjóri lögaðila um skráningu á almannaheillaskrá.

3.2. Refsinæmi vegna vanframtalinna fjármagnstekna hjóna.

Þann 7. maí 2021 féllu tveir dómar í Héraðsdómi Reykjavíkur í málunum S-3517/2019 og S-3519/2019. Í þeim reyndi á túlkun 1. mgr. 109. gr., sbr. 2. tölul. 1. mgr. 62. gr., laga um tekjuskatt, nr. 90/2003. Atvik málsins voru þau að tveir einstaklingar voru sýknaðar af skattalagabroti þar sem ekki var talið að háttsemi þeirra hefði fallið undir verknaðarlýsingu 1. mgr. 109. gr. tekjuskattslaga og því ekki verið refsiverð. Í 1. mgr. 109. gr. laganna er kveðið á um að skýri skattskyldur maður af ásetningi eða stórkostlegu hirðuleysi rangt eða villandi frá einhverju því sem máli skiptir um tekjuskatt sinn skuli hann greiða fésekt allt að tíufaldri skattfjárhæð af þeim skattstofni sem undan var dreginn og aldrei lægri fésekt en nemi tvöfaldri skattfjárhæðinni. Þá varði stórfellt brot gegn ákvæðinu við 1. mgr. 262. gr. almennra hegningarlaga. Um var að ræða vanframtaldar fjármagnstekjur þeirra skv. C-lið 7. gr. tekjuskattslaga sem skv. 2. tölul. 1. mgr. 62. gr. laganna átti að telja til tekna hjá mökum þeirra þar sem þeir höfðu hærri tekjur skv. A-lið 7. gr. laganna. Niðurstaða dómsins var sú að af lögskýringargögnum mætti ráða skattalegan tilgang 109. gr. laganna, áður 107. gr. þágildandi laga nr. 40/1978, sem hafi verið grunnur núverandi 109. gr. laga nr. 90/2003. Skattalegur tilgangur gat ekki, að mati dómsins, haft áhrif á refsíabyrgð samkvæmt ákvæðinu þannig að ákærðu yrði refsað fyrir brot gegn nefndri lagagrein, þar sem háttseminni var ekki lýst refsiverðri. Engin lögskýring hafi verið tæk sem fellt hafi undir ákvæði 1. mgr. 109. gr. laga nr. 90/2003 aðra háttsemi en þá sem ráða mætti af ótvíræðu orðalagi lagagreinarinnar. Samkvæmt því hafi skort það skilyrði refsíabyrgðar að háttsemi ákærðu hafi verið refsínæm að lögum og voru þær því sýknaðar af kröfum ákærvaldsins.

Fjármagnstekjur hjóna skal leggja saman og telja til tekna hjá því hjóna sem hærri hefur hreinar tekjur, sbr. 2. tölul. 1. mgr. 62. gr. laga nr. 90/2003. Óeðlilegt þykir að það hjóna sem tekjurnar tilheyra og sem skýrir rangt eða villandi frá einhverju um þær í sameiginlegu framtali sé ábyrgðarlaust með öllu í þeim tilvikum þar sem skattleggja skal tekjurnar hjá hinu hjónanna.

Óeðlilegt þykir að það hjóna sem hefur hærri hreinar tekjur samkvæmt A-lið 7. gr. laganna beri eitt hlutlæga ábyrgð á grundvelli 1. mgr. 109. gr. laganna á vanframtöldum fjármagnstekjum maka. Eðlilegt þykir að saknæmið og refsínæmið snúi að þeim sem tekjurnar tilheyra og telur þær ekki fram í sameiginlegu framtali. Því er lagt til að á eftir 1. málsl. 1. mgr. 109. gr. laganna verði bætt nýjum málslíð þess efnis að ákvæði 1. málslíðar greinarinnar taki einnig til tekjuskatts af þeim tekjum sem tilheyra tekjulægri makanum en telja ber fram hjá því hjónanna sem hærri hefur tekjur, sbr. 2. tölul. 1. mgr. 62. gr.

3.3. Skipting gjalddaga þing- og sveitarsjóðsgjalda einstaklinga og útvarpsgjalds.

Greiðslu eftirstöðva álagðra skatta, er skipt með því sem næst jöfnum greiðslum á sjö gjalddaga, 1. júní til 1. desember hjá einstaklingum samkvæmt 4. mgr. 112. gr. tekjuskattslaga.

Nemur greiðsla á hverjum gjalddaga að lágmarki 5.000 kr. skv. 4. málsl. 1. mgr. 112. gr. Útvarpsgjald skiptist þó á þrjá gjalddaga, sbr. 3. mgr. 14. gr. laga um Ríkisútvarpið, fjölmiðil í almannabágu, nr. 23/2013, þ.e. 1. júní, 1. júlí og 1. ágúst en hjá lögaðilum er gjalddaginn einn, 1. nóvember ár hvert.

Reynslan hefur sýnt að fjölmargir gjaldendur hafa greitt eftirstöðvarnar upp á fyrsta gjalddaganum. Þetta hefur valdið flækjustigi í framkvæmd þar sem inneign myndast sem ber inneignarvexti á meðan eldri skuld fellur í gjalddaga. Lagt er því til að við framtalsskil geti framteljandi óskað eftir að greiða eftirstöðvar álagðra skatta og gjalda í einu lagi á fyrsta gjalddaga eftir álagningu en ella verði eftirstöðvunum skipt á hefðbundna gjalddaga samkvæmt núgildandi 1. málslíð 1. mgr. 112. gr. laganna.

3.4. Fjárhæðarmörk skattskyldu við sölu á raforku eða heitu vatni.

Skv. 2. mgr. 6. gr. laga um umhverfis- og auðlindaskatta, nr. 129/2009, eru þeir sem selja raforku eða heitt vatn til endanlegra notenda fyrir minna en 500.000 kr. á ári, undanþegnir skattskyldu samkvæmt lögnum. Lagt er til að fjárhæðarmörkin verði hækkuð í 2.000.000 kr. Við mat á fjárhæðinni er meðal annars litið til veltumarka 3. tölul. 4. gr. laga um virðisaukaskatt, nr. 50/1988. Við lögfestingu laga nr. 129/2009 áttu fjárhæðarmörk skattskyldunnar sér samsvörun í veltumörkum laga nr. 50/1988, þ.e. 500.000 kr. Sú fjárhæð hefur ekki tekið breytingum í samræmi við þær breytingar sem orðið hafa á veltumörkum virðisaukaskatts. Eðlilegt þykir að samræmis sé gætt í þessum eignum og má í því sambandi benda á að í nefndaráriti meiri hluta efnahags- og skattanefndar við frumvarpið, þingskjal 495 – 257. mál á 138. löggjafarþingi 2009–2010, kemur m.a. fram að álagning og innheimta skattsins sem ríkisskattstjóri annist sé byggð á sams konar sjónarmiðum og eigi við um virðisaukaskatt. Hækkunin mun hafa þau áhrif að einfalda rekstrarumhverfi þeirra aðila sem eru með lítil umsvif og auðvelda eftirlit. Þá er einnig lagt til að orðalagi ákvæðisins verði breytt til samræmis við orðalag 3. tölul. 4. gr. laga nr. 50/1988, þ.e. að miða skuli við tekjur á hverju tólf mánaða tímabili, en ekki almanaksárið. Á árinu 2020 var aðeins einn aðili með veltu undir 500.000 kr. af þeim 65 sem voru á grunnskrá vegna skila á skatti af sölu á heitu vatni. Tólf aðilar voru hins vegar með veltu undir 2.000.000 kr.

3.5. Afhending þjónustu án endurgjalds og sala á notuðu lausafé í eigu einstaklinga utan rekstrar í gegnum umsýslu- eða umboðssölu.

Samkvæmt 2. mgr. 8. gr. laga um virðisaukaskatt gildir sú regla að við afhendingu á vöru án endurgjalds, þ.e. þegar um gjöf er að ræða, skuli miða skattverð við almennt gangverð í sams konar viðskiptum. Liggi slíkt almennt gangverð ekki fyrir skuli miða skattverð við reiknað útsöluverð þar sem tekið er tillit til alls kostnaðar að viðbætti þeirri álagningu sem almennt er notuð á vörur eða þjónustu af sama tagi. Í skattframkvæmd hefur skráðum aðila meðal annars borið að greiða virðisaukaskatt af andvirði jafnt vöru sem skattskyldrar þjónustu sem afhent er án endurgjalds og miðar tillagan að því að skjóta styrkari stoðum undir þá framkvæmd enda í samræmi við ákvæði 1. mgr. 11. gr. laganna.

Síðustu misseri hefur færost í vöxt að verslanir taki að sér milligöngu um sölu á verðlitlu notuðu lausafé fyrir hönd einstaklinga utan rekstrar, til að mynda á fatnaði og húsbúnaði, eða að þeim sé veitt aðstaðahjá verslun þar sem þeim býðst að selja notuðu vörurnar á verði sem þeir ákveða sjálfir. Ganga má út frá því að í flestum tilvikum falli eigendur varanna ekki undir lög um virðisaukaskatt og beri þar af leiðandi ekki að leggja virðisaukaskatt á þær vörur sem um ræðir. Í þeim tilvikum er hagnaður af sölu lausafjár jafnframt undanþegin tekjuskatti, sbr. 2. mgr. 16. gr. laga nr. 90/2003. Aftur á móti telst afhending á vöru til umsýslu- eða

umboðssölu til skattskyldrar veltu, sbr. 2. mgr. 11. gr. laga um virðisaukaskatt, þannig að umsýslu- eða umboðsmanni ber að leggja virðisaukaskatt á heildarandvirði hins selda. Í skattframkvæmd hefur þó verið litið svo á að fyrirtæki geti haft milligöngu um viðskipti tveggja einstaklinga við sölu á notuðu lausafé án þess að virðisaukaskattur reiknist af heildarverði. Þessi tegund af milligöngu hefur verið nefnd sölumiðlun þegar miðlari (umboðsmaður) kemur fram í nafni eiganda lausafjár og fyrir hans reikning. Í slíkum tilvikum megi víkja frá almennum reglum um skattskyldu umboðs- eða umsýslusala, þannig að hann leggi ekki virðisaukaskatt á viðskipti sín heldur einungis þóknun sína fyrir miðlunina. Eftirtalin skilyrði þarf að uppfylla svo fella megi viðskipti undir sölumiðlun. Í fyrsta lagi hefur sölumiðlun verið talin taka til viðskipta milli óskattskyldra aðila t.d. einstaklinga utan rekstrar. Í öðru lagi má miðlari ekki tilgreina eða gefa til kynna á sölureikningi, í kaupsamningi, afsali eða öðrum söluskjölum að hann sé seljandi vörunnar sem um ræðir. Í þriðja lagi ber að auðkenna seljanda, þ.e. eiganda vörunnar, með skýrum hætti á sölureikningi eða söluskjali miðlara. Heimilt hefur verið að sleppa því að tilgreina nafn og kennitölu seljanda á sölureikningi miðlara ef á sölureikningnum er vísað til samnings seljanda og miðlara sem er jafnframt að finna í bókhalði þess síðarnefnda. Í fjórða lagi er miðlara óheimilt að ábyrgjast nokkuð sem varðar hinar seldu vörur. Í þeim tilvikum þar sem sama verslunin er með til sölu notað lausafé frá mörgum einstaklingum, og viðskiptavinir geta keypt í einu lagi fleiri hluti sem eru í eigu sitt hvers einstaklingsins getur reynst erfitt að uppfylla öll framangreind skilyrði sölumiðlunar. Í ljósi þessa er lagt til að tekin verði upp í löginn sérregla um skattverð þegar um er að ræða milligöngu skattaðila á notuðu lausafé í eigu einstaklinga utan rekstrar í umboðs- eða umsýslusölu. Sérreglan heimilar umboðs- eða umsýsluaðila að miða skattverð við sölubóknun samkvæmt samningi aðila að ákveðnum skilyrðum uppfylltum. Reglan varðar ekki aðrar tekjur sem umsýslu- eða umboðsaðili kann að hafa af starfsemi sinni, s.s. leigu á básum. Þær eru eftir sem áður skattskyldar samkvæmt lögnum.

3.6. Losunarviðmið.

Álagning skatta og gjalda á ökutæki tekur að vissu marki mið af skráðri losun koltvísýrings við notkun. Þá meginreglu er þannig að finna í lögum um vörugjald af ökutækjum, eldsneyti o.fl., nr. 29/1993 að vörugjald er lagt á ökutæki miðað við skráða losun koltvísýrings viðkomandi ökutækis, mælt í grömmum á hvern ekinn kílómetra (g/km) umfram tiltekin mörk. Bifreiðagjald sem lagt er á skráð ökutæki að eigin þyngd 3.500 kg eða minna samanstendur annars vegar af fastri gjaldfjárhæð og hins vegar fjárhæð sem ákvarðast með tilliti til skráðrar losunar ofan tiltekinna marka. Þá er virðisaukaskattur af innflutningi tímabundið felldur niður og undanþeginn skattskyldri veltu að tilteknu hámarki vegna tengiltvinnbifreiða sem hafa skráða losun undir ákveðnum mörkum.

Þeir alþjóðlegu staðlar sem miðað er við í dag við mat á mengun, losun og eldsneytiseyðslu ökutækja og vísað er til í framangreindum lögum nr. 29/1993 eru annars vegar Nýja evrópska aksturslotan (e. New European Driving Cycle/NEDC), sem nefnd er evrópska aksturslotan, og hins vegar prófunaraðferð fyrir létt ökutæki sem er samræmd á heimsvísu (e. Worldwide harmonized Light vehicles Test Procedure/WLTP), sem nefnd er samræmda prófunaraðferðin.

Koltvísýringslosun ökutækis í framangreindum lagabálkum getur í dag ýmist verið gefin upp samkvæmt evrópsku aksturslotunni, samræmdu prófunaraðferðinni eða samkvæmt báðum aðferðunum. Mismunandi viðmið um losun gilda eftir því hver skráning ökutækis er hverju sinni. Í þeim tilvikum þegar skráning losunar hefur bæði átt sér stað samkvæmt evrópsku aksturslotunni og samræmdu prófunaraðferðinni hefur viðmiðið til þessa verið að miða skráða losun við þær losunartölur sem fram koma samkvæmt evrópsku aksturslotunni.

Þetta hefur m.a. leitt til þess að vegna mismunandi útreikningsaðferða og skráninga hafa tiltekin ökutæki ekki getað notið ívilnunar í virðisaukaskatti sem þau hefðu annars gert ef viðmiðið hefði eingöngu verið samræmda prófunaraðferðin. Samræmda prófunaraðferðin, sem er nýrri og öflugri prófunarlota fyrir ökutæki heldur en evrópska aksturslotan, er nú talin ráðandi við mat á koltvísýringslosun ökutækja. Vegna þessa er nú lögð til sú breyting á framangreindum lagabálkum að þegar fyrir liggur að skráð losun er skráð samkvæmt bæði evrópsku aksturslotunni og samræmdu prófunaraðferðinni skuli eingöngu miðað við skráða losun samkvæmt síðarnefndu aðferðinni.

3.7. Útleiga vistvænna ökutækja.

Ákvæði til bráðabirgða XXXIX var sett með lögum nr. 154/2019. Ákvæðið mælir fyrir um að útleiga á skráningarskyldu ökutæki sem fallið hefur undir ívilnun á grundvelli ákvæðis til bráðabirgða XXIV sé að fullu undanþegin skattskyldri veltu að uppfylltum ákveðnum skilyrðum. Ákvæði til bráðabirgða XXIV kvað áður á um sérstaka virðisaukaskattsívilnun vegna annars vegar innflutnings og skattskyldrar sölu á nýjum rafmagns-, vetnis- eða tengiltvinnbifreiðum og hins vegar vegna innflutnings og fyrstu sölu á notuðum rafmagns-, vetnis- eða tengiltvinnbifreiðum að uppfylltum tilteknum skilyrðum. Með lögum nr. 133/2020 var ákvæði til bráðabirgða XXIV breytt og það m.a. látið ná til endursölu á notuðum rafmagns-, vetnis- eða tengiltvinnbifreiðum að uppfylltum tilteknum skilyrðum. Eðlilegt þykir að sambærileg sjónarmið gildi í báðum þessara tilvika og er því lagt til að ákvæði til bráðabirgða XXXIX taki þeim breytingum að það nái jafnframt til framleigu á ökutækjum, sem notið hafa fyrrnefndrar ívilnunar, að uppfylltum öðrum skilyrðum sem koma fram í ákvæðinu.

3.8. Skilagrein með skilum á launaafdrætti.

Lagt er til að áréttað sé í 11. gr. laga um innheimtu opinberra skatta og gjalda, nr. 150/2019, að launagreiðanda sé skylt að senda skilagrein með skilum á afdregnum sköttum sem honum bar að halda eftir af launum, enda verði greiðslunni annars ekki ráðstafað með réttum hætti.

3.9. Heimildir til kyrrsetningar eigna.

Með lögum nr. 23/2010 og 24/2011 voru lögfestar heimildir til kyrrsetningar vegna brota á skattalögum. Þar með voru veittar auknar heimildir til kyrrsetningar til að koma í veg fyrir að aðilar sem væru til skattrannsóknar kæmu eignum undan eða færðu þær yfir í hendur annarra áður en rannsókn skattrannsóknaðstjóra lyki. Ríkisskattstjóri annast rekstur kyrrsetningarmála á landsvísu vegna mála sem sæta skattrannsókn eða lögreglurannsókn og hefur heimild til að kyrrsetja eignir að ákveðnum skilyrðum uppfylltum til að tryggja greiðslu væntanlegrar skattkröfu, fésektar og sakarkostnaðar þó svo að ekki sé búið að ákvarða kröfuna eða sektina, sbr. 14. gr. laga nr. 150/2019, um innheimtu opinberra skatta og gjalda. Kyrrsetning er bráðabirgðaaðgerð og tilgangur hennar er að tryggja að eignir verði fyrir hendi til að gera fjárnám í þegar skattákvörðun eða ákvörðun um sekt liggur fyrir. Málsmeðferð vegna skattalagabrota getur oft tekið mjög langan tíma og því getur verið hætta á að eignum sé komið undan enda má skattaðilum oft vera ljóst þegar við upphaf skattrannsóknar að til endurákvörðunar muni koma og fésektum verði beitt.

Með lögum nr. 29/2021, um breytingu á lögum er varða rannsókn og saksókn skattalagabrota, voru lögfest skýr skil milli stjórnsýslumála sem eru afgreidd innan skattkerfisins og alvarlegri mála sem sæta refsimeðferð samkvæmt útgáfu fyrir mæla ríkissaksóknara. Vegna þessa þykir nauðsynlegt að gera breytingar á 14. gr. laga nr. 150/2019, í þá veru að kyrrsetningarheimild ákvæðisins taki, auk núverandi heimildar vegna meintrar

refsiverðrar háttsemi er varðar ákæru skv. 262. gr. almennra hegningarlaga, nr. 19/1940, jafnframt til meintrar refsiverðrar háttsemi sem sætir sektarákvörðun skv. 109. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003, 40. gr. laga um virðisaukaskatt, nr. 50/1988, 30. gr. um staðgreiðslu opinberra gjalda, nr. 45/1987, og 19. gr. laga um staðgreiðslu skatts á fjármagnstekjur, nr. 94/1996. Rannsókn og ákvörðun sekta vegna skattundanskota er nú í höndum skattrannsóknarstjóra í þeim tilvikum þegar þau falla ekki undir fyrirmæli ríkissaksóknara. Yfirsattanefnd fer því ekki lengur með sektarheimildir í stærri málum heldur er nefndin í hlutverki sjálfstæðrar kæruneftar sem tekur við kærum vegna ákvarðana skattrannsóknarstjóra um að leggja á sektir. Þá er breytingartillagan í samræmi við athugasemdir í greinargerð frumvarps þess er varð að lögum nr. 29/2021, þar sem fram kemur að með þeim breytingum sem lagðar séu til í frumvarpinu sé ekki stefnt að breytingum á heimildum ríkisskattstjóra til að beita viðurlögum. Jafnframt er lögð til sú breyting að heimila kyrrsetningu á meðan mál er til meðferðar hjá lögreglu eins og í tilviki mála sem eru til rannsóknar og myndi ríkisskattstjóri þá annast rekstur kyrrsetningarinnar vegna rannsóknarinnar. Hér gæti verið um það að ræða að ekki hafi verið gerð krafa um kyrrsetningu hjá skattyfirvöldum en nýjar upplýsingar koma fram eftir að máli hefur verið vísað til lögreglu. Þá eru einnig lagðar til smávægilegar orðalagsbreytingar.

Að lokum er að finna tillögu að viðbót við 9. gr. laga um fjársýsluskatt, nr. 165/2011, sem felur í sér vísun til kyrrsetningarákvæðis laga um innheimtu opinberra skatta og gjalda, nr. 150/2019.

4. Samræmi við stjórnarskrá og alþjóðlegar skuldbindingar.

Efni frumvarpsins gefur ekki tilefni til að ætla að það stangist á við stjórnarskrá eða alþjóðlegar skuldbindingar. Í ljósi ákvæða 40. og 77. gr. stjórnarskrárinnar var þess sérstaklega gætt við undirbúning frumvarpsins að orðalag breytinganna væri skýrt og að öðru leyti í samræmi við kröfur sem leiða má af stjórnarskrárákvæðunum.

5. Samráð.

Frumvarpið snertir fyrst og fremst skattskylda aðila, bæði einstaklinga og lögaðila. Við vinnslu þess var haft samráð við ríkisskattstjóra. Áform um samningu frumvarpsins voru í samráðsgátt stjórnvalda á vefnum Ísland.is 25.-29. október sl. (mál nr. S-197/2021). Engar umsagnir bárust. Frumvarpsdrögin voru einnig kynnt almenningi í samráðsgátt stjórnvalda 2.-12. nóvember (mál nr. S-XXX/2021). XXX umsagnir bárust....

6. Mat á áhrifum.

6.1. Mat á fjárhagsáhrifum.

Tillögur frumvarpsins eru af margvíslegum toga og sama má segja um mat á áhrifum þeirra.

Áhrif af tillögu um að framteljanda verði heimilt að óska eftir því við framtalsgerð að greiða eftirstöðvar þing- og sveitarsjóðsgjalda og útvarpsgjald á einum gjalddaga í stað þess að eftirstöðvarnar skiptist á sjö eða þrjá gjalddaga eru ekki talin veruleg en hagræði talsvert. Verði tillagan að lögum mun flækjustig við útgáfu reikninga og innheimtu verða minna fyrir Fjársýslu ríkisins og ríkissjóður mun jafnframt fá hag að þessu með því að greiðslur skili sér fyrr í ríkissjóð. Sparnaður yrði einnig einhver þar sem mun færri kröfur yrðu stofnaðar í bankakerfinu.

Ný sérregla sem heimilar að virðisaukaskattur sé einungis lagður á þóknun milligönguaðila þegar notað lausafé í eigu einstaklinga er selt í umsýslu- eða umboðssölu ætti að óbreyttu að

lækka verð á notuðum fatnaði, húsbúnaði, leikföngum o.fl. sem selt er með slíku fyrirkomulagi. Aðilum sem bjóða slíka þjónustu hefur fjölgað talsvert á skömmum tíma en óvíst er hvort virðisaukaskatti hafi í öllum tilvikum verið skilað af fullu söluverði hingað til þar sem nokkur vafi hefur verið uppi um gildandi reglur um skattverð. Gera má ráð fyrir því að bein áhrif af þessari breytingu á tekjur ríkissjóðs verði óveruleg.

Aðrar breytingar sem lagðar eru til í frumvarpinu munu samanlagt ekki hafa teljandi áhrif á afkomu ríkissjóðs, einstaklinga og lögaðila verði frumvarpið óbreytt að lögum. Um er að ræða nauðsynlegar breytingar sem munu leiða til þess að viðkomandi löggjöf á sviði skattamála verði skýrari.

6.2. Mat á jafnréttisáhrifum.

Ekki hefur farið fram ítarleg greining á jafnréttisáhrifum frumvarpsins. Þó má leiða að því líkum að tillögur þess geti haft ólík áhrif á karla og konur enda eru konur að meðaltali með lægri tekjur en karlar. Hér má nefna ákvæði frumvarpsins um refsinaemi vegna vanframtalinna fjármagnstekna hjóna en telja verður eðlilegt að það hjóna sem tekjurnar hefur og skýrir rangt eða villandi frá einhverju um þær beri ábyrgð í þeim tilfellum er fjármagnstekjur viðkomandi skal telja til tekna hjá því hjóna sem hærri hefur hreinar tekjur, skv. 1. tölul. 1. mgr. 62. gr. laga nr. 90/2003. Breytingin mun í flestum tilfellum hafa meiri áhrif á konur sem að öllu jöfnu eru tekjulægri aðilinn. Gjald dagaskipting þing- og sveitarsjóðsgjalda einstaklinga og útvarpsgjald getur einnig haft mismunandi jafnréttisáhrif í för með sér með tilliti til tekna skattaðila. Þá verður að hafa í huga, hvað breytingar á losunarviðmiðum ökutækja varðar, að mun fleiri karlar en konur eru skráðir eigendur fólksbíla og lítill munur er þar á eftir hjúskaparstöðu. Breytingarnar eru tæknilegs eðlis og þar af leiðandi er erfitt að greina jafnréttisáhrif þeirra.

Um einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1.-2., 10. og 18. gr.

Í lögum um breytingu á ýmsum lögum um skatta og gjöld, nr. 32/2021, sem öðluðust gildi 1. nóvember sl., er gert ráð fyrir því að fyrirtækjaskrá Skattsins haldi sérstaka almannaheillaskrá og að viðkomandi lögaðili sem starfar til almannaheilla sé sannanlega skráður á skrána á því tímamarki sem einstaka gjöf eða framlag er afhent til lögaðila. Komið hefur í ljós að Skatturinn mun halda almannaheillaskrána ólíkt almannaheillafélagaskrá skv. lögum um félög til almannaheilla, nr. 110/2021, sem fyrirtækjaskrá Skattsins heldur. Því er lögð til sú breyting að tilvísun til fyrirtækjaskrár verði felld brott og að það verði Skatturinn sem haldi hina sérstöku almannaheillaskrá.

Lagt er til að við 9. tölul. 4. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003, verði bætt tveimur málsgreinum sem annars vegar kveða á um það skilyrði fyrir skráningu lögaðila í almannaheillaskrá að staðið hafi verið skil á ársreikningi og að ekki sé um að ræða vanskil eða áætlanir skatta, skattsekta, gjalda og skýrsluskila og hins vegar að ákvörðun ríkisskattstjóra um höfnun á skráningu á almannaheillaskrá verði kæránleg til yfirsattanefndar. Telja verður áðurnefnd skilyrði eðlileg í ljósi þess að um undanþágu frá skattskyldu er að ræða. Með skilum á ársreikningi er ekki átt við þá lögaðila sem stofnaðir hafa verið á árinu því eðli málsins samkvæmt liggur ársreikningur ekki enn fyrir hjá þeim aðilum. Þá þykir jafnframt rétt að kveða á um kærufrest hafni ríkisskattstjóri lögaðila um skráningu á almannaheillaskrá.

Um 3. gr.

Lagt er til að á eftir 1. málsl. 1. mgr. 109. gr. tekjuskattslaga verði bætt ákvæði þess efnis að í þeim tilvikum sem skattskyldur maður skýrir af ásetningi eða stórkostlegu hirðuleysi rangt eða villandi frá einhverju því sem máli skiptir um tekjuskatt sinn vegna tekna sem telja ber fram hjá því hjóna sem hærri hefur hreinar tekjur skv. C-lið 7. gr., sbr. 2. tölul. 1. mgr. 62. gr. laganna, skuli hann greiða fésekt allt að tífoldri skattfjárhæð af þeim skattstofni sem undan var dreginn og aldrei lægri fésekt en nemur tvöfoldri skattfjárhæðinni til samræmis við ákvæði 1. tölul. 1. mgr. 109. gr. tekjuskattslaga. Þá skuli stórfellt brot gegn ákvæðinu jafnframt varða við 1. mgr. 262. gr. almennra hegningarlaga.

Um 4. gr.

Í ákvæðinu er lagt til að gjaldanda verði heimilt að óska eftir að greiða eftirstöðvar skv. 4. mgr. 112. gr. tekjuskattslaga í einu lagi í stað þess að greiðslunni sé skipt á sjö gjalddaga.

Um 5. gr.

Í ákvæðinu er lagt til að gjaldanda verði heimilt að óska eftir að greiða eftirstöðvar útvarpsgjalds í einu lagi í stað þess að greiðslunni sé skipt á þrjá gjalddaga.

Um 6. gr.

Lagt er til að fjárhæðarmörk þeirra sem undanþegnir eru skattskyldu skv. 2. mgr. 6. gr. laga um umhverfis- og auðlindaskatta, nr. 129/2009, við sölu á raforku eða heitu vatni til notenda, verði hækkuð úr 500.000 kr. í 2.000.000 kr. Þá er einnig lagt til að orðalagi ákvæðisins verði breytt í samræmi við orðalag 3. tölul. 4. gr. laga nr. 50/1988, þ.e. að miðað skuli við tekjur á hverju tólf mánaða tímabili, en ekki almanaksárið.

Um 7. gr.

Í 2. mgr. 8. gr. laganna er kveðið á um útreikning skattverðs vegna skipta á vörum eða þjónustu annars vegar og afhendingu vöru án endurgjalds hins vegar og tekið fram að miða skuli skattverð við almennt gangverð í sams konar viðskiptum. Lagt er til að þegar afhending á sér stað án endurgjalds gildi málsgreinin jafnt um vörur og þjónustu.

Um 8. gr.

Lagt er til að nýrri grein verði bætt við lögin. Gerð er tillaga um að í greininni verði kveðið á um heimild skattaðila, sem móttækur notað verðlitið lausafé frá einstaklingi utan rekstrar til umsýslu- eða umboðssölu, til að miða skattverðið við söluþóknun sína á grundvelli samnings að tilteknum skilyrðum uppfylltum. Af ákvæðinu leiðir að virðisaukaskattur reiknast ekki af heildarandvirði hins selda skv. 2. mgr. 11. gr. laganna þar sem kveðið er á um meðhöndlun virðisaukaskatts vegna umsýslu- eða umboðssölu, sbr. almennar reglur um skattverð í 7. gr. laganna. Jafnframt skulu almennar reglur um sölumiðlun og skilyrði hennar, ekki eiga við ef skattaðili nýtir sér heimild ákvæðisins og uppfyllir að öðru leyti skilyrði þess.

Í fyrsta lagi verður það skilyrði að vera uppfyllt að skrifleg yfirlýsing liggi fyrir frá einstaklingi sem afhendir notað lausafé til umsýslu- eða umboðsaðila til endursölu að salan sé ekki liður í atvinnustarfsemi einstaklingsins eða sjálfstæðri starfsemi hans og að lausafjárins hafi ekki verið aflað í þeim tilgangi að selja það aftur með hagnaði. Slík yfirlýsing má vera rafræn. Komi í ljósi að einstaklingur uppfyllir ekki þau skilyrði sem að yfirlýsingin mælir fyrir um og miðlara má vera það ljóst ber honum að miða skattverð við almennar reglur þar um, sbr. III. kafla laganna.

Í öðru lagi er það gert að skilyrði að söluverð einstaks lausafjármunar nemi að hámarki 100 þús. kr. Þar sem ákvæðinu er ætlað að ná til sölu verðlítilla muna er talið rétt að sett sé slíkt hámark á fjárhæð söluverðs hvers og eins munar eða eftir atvikum samstæðu vara sem seld er sem ein heild út frá eðli vörunnar sem slíkrar. Nemi söluverð einstaks lausafjármunar hærri fjárhæð en 100 þús. kr. getur salan fallið undir sölumiðlun að uppfylltum skilyrðum hennar.

Í þriðja lagi verður sölubóknun að nema tilteknu hlutfalli af söluverði lausafjár eða tiltekinni fjárhæð til umsýslu eða umboðsaðila samkvæmt samningi. Sölubóknun getur samkvæmt ákvæðinu ekki verið ákvörðuð með þeim hætti að salan fari fram fyrir reikning og áhættu miðlara. Semji eigandi og miðlari t.d. um fast verð til eiganda og að verð þar umfram falli í hlut miðlara sem bóknun er salan fyrir reikning og áhættu miðlarans. Hann skal þá reikna virðisaukaskatt af heildarsöluverði. Nauðsynlegt er að skýrt sé kveðið á um hlutfall eða fjárhæð í samningi milli aðila svo að skattyfirvöld geti með auðveldu móti greint hvort verð vegna viðskipta hafi verið rétt ákvarðað. Samningur getur verið rafrænn og undirritaður með rafrænni undirskrift.

Í fjórða lagi er lögð sú skylda á umsýslu- eða umboðsmann að vista samning og yfirlýsingu eiganda lausafjárins meðal annarra bókhaldsgagna sinna. Yfirlýsing getur komið fram í samningi aðila.

Um 9. gr.

Lagt er til að kveðið verði á um heimild ráðherra til þess að setja nánari reglur um afmörkun tímabils leiðréttingarkvaðar virðisaukaskatts, hvort heldur um er að ræða innskatt vegna öflunar varanlegra rekstrarfjármuna eða vegna framkvæmda við mannvirki. Skv. 3. mgr. 15. gr. og 1. mgr. 16. gr. laganna, sbr. ákvæði reglugerðar nr. 192/1993, um innskatt, er virðisaukaskattskyldum aðilum heimilt að telja til innskatts virðisaukaskatt af þeim vörum og þeirri þjónustu sem keypt hefur verið til nota í virðisaukaskattsskyldri starfsemi þeirra. Með því að telja til innskatts virðisaukaskatt vegna kaupa á varanlegum rekstrarfjármunum, eða vegna framkvæmda við mannvirki, myndast kvöð til leiðréttingar á framtöldum innskatti og reiknuðum útskatti verði breyting á notkun eignanna sem hefur í för með sér minni eða engan frádráttarrétt vegna þeirra.

Í 2. mgr. 16. gr. laganna kemur fram að ráðherra geti sett reglur um leiðréttingu á frádrætti vegna innskatts þegar breyting verður á notkun varanlegra rekstrarfjármuna. Ráðherra hefur nýtt sér þessa heimild með setningu fyrrnefndrar reglugerðar nr. 192/1993, en ákvæði um leiðréttingu innskatts af varanlegum rekstrarfjármunum er að finna í IV. kafla hennar. Þrátt fyrir þessa heimild er talið rétt að styrkari stoðum verði skotið undir heimildir ráðherra til afmörkunar á leiðréttingartímabili varanlegra rekstrarfjármuna, til að mynda í þeim tilfellum þegar rekstrarfjármunir eru ekki nýttir í virðisaukaskattsskyldri starfsemi í lengri eða skemmri tíma.

Um 11. og 13.-14. gr.

Lagðar eru til breytingar á lögum um virðisaukaskatt, lögum um vörugjald af ökutækjum, eldsneyti o.fl. og lögum um bifreiðagjald. Í ákvæðunum eru lagðar til breytingar á viðmiði losunarviðmiðs koltvísýrings vegna notkunar ökutækja í þeim tilvikum þegar skráning losunar hefur átt sér stað samkvæmt bæði evrópsku aksturslotunni (E. New European Driving Cycle/NEDC) og samræmdu prófunaraðferðinni (e. Worldwide harmonized Light vehicles Test Procedure/WLTP). Lagt er til að þegar svo ber undir skuli eingöngu líta til skráningar samkvæmt samræmdu prófunaraðferðinni en ekki evrópsku aksturslotunni. Samhliða eru

lagðar til breytingar á viðmiði gramma og hlutfallstölum í hverjum lagabálki fyrir sig, auk þess sem lögð er til verðlagsuppfærsla í lögum um bifreiðagjald, þannig að miðað sé við það viðmið losunar sem skráð er í hverjum og einum þessara lagabálka samkvæmt samræmdu prófunaraðferðinni.

Um 12. gr.

Lagt er til að orðið „leigusali“ falli brott í b-lið 1. mgr. ákvæðis til bráðabirgða XXXIX í lögunum. Samkvæmt ákvæðinu er útleiga á skráningarskyldu ökutæki sem fallið hefur undir ívilnun á grundvelli ákvæðis til bráðabirgða XXIV í lögunum að fullu undanþegin skattskyldri veltu að uppfylltum nánar tilgreindum skilyrðum, þar á meðal að virðisaukaskattur hafi verið felldur niður eða talinn til undanþeginnar veltu við kaup eða innflutning leigusala á ökutækinu. Ákvæði til bráðabirgða XXXIX er því ætlað að ná til útleigu leigusala á þeim ökutækjum, sem ívilnun hefur náð til samkvæmt ákvæði til bráðabirgða XXIV og leigusali hefur sjálfur keypt eða flutt inn. Undanþágan er samkvæmt orðanna hljóðan eingöngu bundin við leigusala sjálfan en ekki framleigutaka og útleigustarfsemi á hans vegum. Með lögum nr. 133/2020, um breytingu á ýmsum lögum vegna fjárlaga fyrir árið 2021, var gildissvið ákvæðis til bráðabirgða XXIV breytt og það m.a. látið ná til endursölu á notuðum rafmagns- vetnis- eða tengiltvinnbifreiðum. Í ljósi þeirra breytinga sem að framan greinir er lagt til að gildissvið ákvæðisins verði ekki bundið við innflutning eða kaup leigusala á ökutækinu heldur jafnframt látið ná til framleigu á ökutækjum sem ívilnun hefur náð til samkvæmt ákvæði til bráðabirgða XXIV, að þeim skilyrðum uppfylltum sem fram koma í ákvæði til bráðabirgða XXXIX.

Um 15. gr.

Lagt er til að við 4. mgr. 11. gr. nr. 150/2019, um innheimtu skatta og gjalda, verði bætt orðunum „ásamt skilagrein“ og þannig tekið af skarið með að launagreiðanda sé skylt að senda inn skilagrein með skilum á launaafdrætti.

Um 16. gr.

Í 14. gr. laga nr. 150/2019, um innheimtu opinberra skatta og gjalda, er kveðið á um heimildir ríkisskattstjóra til kyrrsetningar til að koma í veg fyrir að aðilar sem sæta skattrannsókn komi eignum undan eða færi þær yfir í hendur annarra áður en rannsókn lýkur. Ákvæðið veitir heimild til kyrrsetningar til tryggingar væntanlegri skattkröfu, fésektar og sakarkostnaðar.

Með lögum nr. 29/2021, um breytingu á lögum er varða rannsókn og saksókn skattalagabrota, voru lögfest skýr skil milli stjórnsýslumála sem eru afgreidd innan skattkerfisins og alvarlegri mála sem sæta refsimeðferð samkvæmt útgáfu fyrir mæla ríkissaksóknara. Vegna þessa þykir nauðsynlegt að gera breytingar á kyrrsetningarheimild 14. gr. laga nr. 150/2019 en heimildin tekur til meintrar refsiverðrar háttsemi eða varðar ákæru skv. 262. gr. almennra hegningarlaga, nr. 19/1940. Lagt er til að kyrrsetningarheimild ákvæðisins taki jafnframt til meintrar refsiverðrar háttsemi sem sætir sektarákvörðun skattrannsóknarstjóra skv. 109. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003, 40. gr. laga um virðisaukaskatt, nr. 50/1988, 30. gr. um staðgreiðslu opinberra gjalda, nr. 45/1987, og 19. gr. laga um staðgreiðslu skatts á fjármagnstekjur, nr. 94/1996. Með því er tryggt að ríkisskattstjóra sé heimilt að framkvæma kyrrsetningu hvort sem um sé að ræða stjórnsýslumál sem afgreidd eru innan skattkerfisins eða alvarlegri mál sem sæta refsimeðferð samkvæmt útgáfu fyrir mæla ríkissaksóknara. Mikilvægt er að tryggt sé að þeir aðilar sem eru til rannsóknar geti ekki með skipulegum hætti komið eignum undan og er breytingartillögunni ætlað að koma í veg fyrir það. Þannig er greiðsla í ríkissjóð vegna yfirvofandi skattkrafna ríkisins og fésekta mun betur

tryggð. Þá er jafnframt lögð til sú breyting að heimila kyrrsetningu á meðan mál er til meðferðar hjá lögreglu eins og í tilviki mála sem eru til meðferðar skattrannsóknarstjóra og myndi ríkisskattstjóri þá annast rekstur kyrrsetningarinnar vegna rannsóknarinnar. Hér gæti verið um það að ræða að ekki hafi verið gerð krafa um kyrrsetningu af hálfu ríkisskattstjóra og eftir að máli hefur verið vísað til lögreglu komi í ljós að ástæða sé til kyrrsetningar. Þá eru einnig lagðar til smávægilegar orðalagsbreytingar.

Um 17. gr.

Með ákvæðinu er lagt til að aukið verði við tilvísun í 14. gr. laga um innheimtu opinberra skatta og gjalda, nr. 150/2019, sem hefur að geyma ákvæði um kyrrsetningu.

Um 19. gr.

Gert er ráð fyrir því að ákvæði frumvarpsins öðlist þegar gildi að undanskilinni 6.-14. gr. sem öðlast gildi 1. janúar 2022. Þá er jafnframt gert ráð fyrir því að ákvæði 16. gr., sem fjallar um heimildir ríkisskattstjóra til kyrrsetningar, taki jafnt til mála sem rannsókn er þegar hafin á og þeirra sem síðar eru tekin til skatt- eða lögreglurannsóknar.